

Sygn. akt V CSK 608/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa S. R.
przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Zakładu Karnego w H.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 1 czerwca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten pozostaje w zgodzie z zaleceniami Rady Europy, dopuszczającymi wprowadzanie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla.

Powód zarzucił zaskarżonemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego z dnia 1 czerwca 2016 r.:

- naruszenie art. 23 oraz art. 24 k.c. w związku z art. 3 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 30, 40 i 41 pkt 4 Konstytucji przez błędną wykładnię skutkującą ich niezastosowaniem,

- naruszenie art. 385 w związku z art. 379 pkt 5, art. 86, 117 § 5 i art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu brzmienia art. 32 Konstytucji przez nieuwzględnienie przez sąd drugiej instancji nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji ze względu na pozbawienie powoda możliwości obrony swych praw,

- naruszenie art. 385 związku z art. 217 § 1 i 3, art. 3, 227 i art. 391 § 1 k.p.c. przez pominięcie okoliczności oddalenia przez sąd pierwszej instancji wielu wniosków dowodowych powoda, w szczególności dotyczących dowodów z zeznań świadków - bez należytego uzasadnienia takiej decyzji i z wskazaniem jako jej przyczyny wadliwego sformułowania tych wniosków dowodowych przy jednoczesnym uznaniu, że powód nie potrzebuje korzystać z pomocy profesjonalnego pełnomocnika (s. 2 skargi).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód uzasadnił:

- występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: czy fakt osadzenia powoda w celi o powierzchni poniżej 3 m² na jednego osadzonego, której stan techniczny uchybia podstawowym warunkom higienicznym i w której przygotowanie posiłków następuje w warunkach niechroniących posiłków przed

zanieczyszczeniami, stanowi dolegliwość nieodłącznie związaną z samym faktem uwięzienia i nie narusza dóbr osobistych osadzonego, i czy stwierdzone okoliczności skutkują naruszeniem dóbr osobistych w zależności od stopnia nasilenia uchybień i okresu ich trwania, czy też powodują naruszenie dóbr osobistych osadzonego bez względu na stopień natężenia i okres trwania uchybień,

- oczywistą zasadnością wniesionej skargi, gdyż sąd drugiej instancji, pomimo ewidentnego wykazania naruszenia prawa powoda do odbywania kary w humanitarnych warunkach, odmówił mu udzielenia ochrony obejmującej i dobra osobiste.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi doniesłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. W skardze brak argumentów, które mogłyby przemawiać za tym, że przedstawione zagadnienie ma wskazane wyżej cechy. Skarżący nie odwołał się do treści przepisów, których naruszenie zarzuca, i nie przedstawił argumentacji prawnej uzasadniającej odmienną wykładnię art. 23, 24 i 448 k.c. od wykładni dokonanej przez Sąd Apelacyjny, która mogłaby prowadzić do innego, korzystnego dla powoda rozstrzygnięcia sprawy. Przedstawione zagadnienie w istocie odrywa się od dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, a zagadnienie sprowadzające się do kwestionowania oceny ustaleń faktycznych w sprawie nie spełnia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skoro w sprawach takich, jak niniejsza, konieczne jest - jak przyznał sam skarżący - uwzględnienie całokształtu okoliczności sprawy, to różne rozstrzygnięcia wydane przez Sąd Apelacyjny w [...] w podobnych sprawach nie implikują tezy o wadliwości jednego z nich. Poza tym przedstawione zagadnienie zawiera elementy pytania retorycznego, a zagadnienie prawne, które ma na względzie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie może być oczywiście ujęte w postaci pytania retorycznego.

Nie jest także spełniona przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi

kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy wskazana w niej wadliwość zaskarżonego orzeczenia jest dostrzegalna bez potrzeby dokonywania głębszej analizy (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Innymi słowy, przytoczone w skardze kasacyjnej okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. T. Wiśniewski, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski, red., Kodeksu postępowania cywilnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2010, s. 233 i 234).

W sprawie nie ma podstaw do stwierdzenia takiego naruszenia żadnego z przepisów prawnych powołanych w skardze kasacyjnej. Motywy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie uwzględniają pełnego stanu faktycznego sprawy leżącego u podstaw zaskarżonego wyroku. W niniejszej sprawie fakty są takie, że skarżący przebywał w pozwanym zakładzie 46 dni, z czego przez 32 dni miał w celi zapewnioną powierzchnię bytową znacznie przekraczającą 3m² (między 4,34 a 6,51 m²), tylko w pozostałych 14 dniach powierzchnia ta była nieco mniejsza niż 3 m², ale i wówczas skarżący przebywał w warunkach określonych w art. 110 k.k.w. - por. sprawozdanie z postępowania wyjaśniającego (k. 76). Niewątpliwie w Polsce występuje problem przeludnienia w zakładach karnych. Na problem ten zwraca uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich. Także Europejski Trybunał Praw Człowieka w kilku sprawach wytoczonych przez osadzonych w polskich więzieniach przeciwko Polsce uznał naruszenie przez Polskę art. 3 Konwencji europejskiej. Jednak w sprawach tych okres osadzenia w celi o powierzchni poniżej 3m² był dużo dłuższy niż w niniejszej sprawie (por. np. wyroki z dnia 28.06.2016 r., 54511/11, sprawa Wojciechowski przeciwko Polsce, i z dnia 22.10.2009 r., 17599/05, sprawa Sikorski przeciwko Polsce). Europejski Trybunał Praw Człowieka na czynnik czasu jako element oceny sprawy w świetle art. 3 Konwencji zwrócił uwagę także w wyroku pilotażowym z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie nr 43517/09, Torreggiani i inni przeciwko

Włochom. Uwzględniając stosunkowo krótki czas przebywania przez powoda w celi o powierzchni poniżej 3m², i przedstawione stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka co do wpływu czasu trwania osadzenia w celi o takiej powierzchni na ocenę naruszenia art. 3 Konwencji europejskiej, nie ma podstaw do akceptacji zarzutu powoda, że zaskarżony wyrok rażąco narusza wymieniony przepis oraz inne przepisy powołane w skardze kasacyjnej powoda - i tym samym do uznania skargi kasacyjnej powoda za oczywiście uzasadnioną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zgodnie art. 98 w związku z art. 108 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2016.2261) i art. 99 k.p.c. oraz § 8 ust. 1 pkt 26 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.).

jw

l.n